

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

28.1.2008

B6-0050/2008 }
B6-0051/2008 }
B6-0052/2008 }
B6-0053/2008 }
B6-0055/2008 } RC1

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan mukaisesti

- Lívia Járóka PPE-DE-ryhmän puolesta
- Jan Marinus Wiersma, Hannes Swoboda, Katalin Lévai, Adrian Severin ja Jan Andersson, PSE-ryhmän puolesta
- Viktória Mohácsi ja Alfonso Andria, ALDE-ryhmän puolesta
- Elly de Groen-Kouwenhoven, Milan Horáček ja Gisela Kallenbach, Verts/ALE-ryhmän puolesta
- Giusto Catania, Vittorio Agnoletto, Mary Lou McDonald ja Dimitrios Papadimoulis, GUE/NGL-ryhmän puolesta

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

- PPE-DE (B6-0050/2008)
- ALDE (B6-0051/2008)
- Verts/ALE (B6-0052/2008)
- PSE (B6-0053/2008)
- GUE/NGL (B6-0055/2008)

romaneja koskevasta Euroopan unionin strategiasta

RC\705436FI.doc

PE401.031v01-00}
PE401.032v01-00}
PE401.033v01-00}
PE401.034v01-00}
PE401.036v01-00} RC1

Euroopan parlamentin päätöslauselma romaneja koskevasta Euroopan unionin strategiasta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 3, 6, 7, 29 ja 149 artiklan, jotka velvoittavat jäsenvaltiot varmistamaan yhtäläiset mahdollisuudet kaikille kansalaisille,
- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan, jonka nojalla Euroopan yhteisö voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet rotuun tai etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän torjumiseksi,
- ottaa huomioon 28. huhtikuuta 2005 antamansa päätöslauselman romanien tilanteesta Euroopan unionissa, 1. kesäkuuta 2006 antamansa päätöslauselman romaninaisten tilanteesta Euroopan unionissa ja 14. marraskuuta 2007 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annetun direktiivin 2004/38/EY soveltamisesta,
- ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta annetun direktiivin 2000/43/EY, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annetun direktiivin 2000/78/EY sekä rasismien ja muukalaisvihan torjunnasta tehdyn puitepäätöksen,
- ottaa huomioon perusoikeusviraston julkaiseman raportin rasismista ja muukalaisvihasta EU:n jäsenvaltioissa 2007,
- ottaa huomioon romanien integraation vuosikymmen -ohjelman ja romanien koulutusrahaston, joiden perustamiseen osallistui vuonna 2005 joukko EU:n jäsenvaltioita, ehdokasvaltioita ja muita valtioita, joissa unionin toimielimet ovat merkittävässä määrin läsnä,
- ottaa huomioon kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen 4 artiklan sekä Euroopan yleissopimuksen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi,
- ottaa huomioon Etyjin osallistujavaltioiden, EU:n jäsenvaltiot ja ehdokasvaltiot mukaan lukien, hyväksymän laajan toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on parantaa romanien tilannetta Etyjin alueella ja jonka mukaisesti valtiot sitoutuvat muun muassa lisäämään ponnisteluitaan, joilla pyritään varmistamaan, että romaniväestö pystyy toimimaan yhteiskunnassa täysin tasavertaisena osapuolena, ja lopettamaan romaneja koskevan syrjinnän,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja perusoikeusviraston perussäännön,
- ottaa huomioon etnisten vähemmistöjen yhteiskuntaan integroitumista ja täysimääräistä osallistumista työmarkkinoille käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän laatiman raportin etnisistä vähemmistöistä työmarkkinoilla ja kiireellisestä tarpeesta tehokkaampaan

RC\705436FI.doc

PE401.031v01-00}
PE401.032v01-00}
PE401.033v01-00}
PE401.034v01-00}
PE401.036v01-00} RC1

sosiaaliseen osallistumiseen ("Ethnic Minorities on the Labour Market – An Urgent Call for Better Social Inclusion"), jonka komissio julkaisi vuonna 2007,

- ottaa huomioon työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Euroopan 12–15 miljoonaan romaniin, joista noin 10 miljoonaa asuu Euroopan unionissa, kohdistuu rotusyrjintää ja he kokevat usein vakavaa rakenteellista syrjintää, köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä sekä moniperusteista syrjintää sukupuolen, iän, vammaisuuden ja sukupuolisen suuntautumisen perusteella; ottaa huomioon, että Euroopan romanien enemmistöstä on vuosien 2004 ja 2007 laajentumisten myötä tullut Euroopan unionin kansalaisia, joilla on unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen kuuluva oikeus liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella,
- B. ottaa huomioon, että eurooppalaisten romanien, jotka ovat perinteisesti olleet osa yhteiskuntaa monissa Euroopan maissa ja myötävaikuttaneet siihen, tilanne poikkeaa Euroopan kansallisten vähemmistöjen tilanteesta, mikä oikeuttaa yhteisön tason erityistoimien toteuttamisen,
- C. pahoittelee, että Euroopan unionin romanikansalaiset kokevat usein rotusyrjintää toteuttaessaan EU:n kansalaisina vapaata liikkumista ja asettautumista koskevia perusoikeuksiaan,
- D. ottaa huomioon, että erityisen haavoittuvassa asemassa ovat monet romanit ja romaniyhteisöt, jotka ovat päättäneet asettautua jäsenvaltioon, jonka kansalaisia he eivät ole,
- E. panee merkille edistymisen puutteen romanien rotusyrjinnän vastustamisessa ja puolustettaessa heidän oikeuttaan koulutukseen, työhön, terveyteen ja asumiseen sekä jäsenvaltioissa että ehdokasvaltioissa,
- F. toteaa, että opetukseen liittyvää rotuerottelua suvaitaan edelleen EU:n jäsenvaltioissa; toteaa, että tällainen laadukkaan opetukseen saantiin liittyvä syrjintä vaikuttaa jatkuvasti romanilasten mahdollisuuksiin kehittää ja soveltaa perusoikeuksiaan koulutuksen kehittämisen alalla,
- G. ottaa huomioon, että ala-arvoiset ja epähygieeniset elinolot ja ilmeinen gettojen muodostuminen ovat laajalle levinneitä ilmiöitä ja että romanit usein joko häädetään pakolla tai heitä estetään muuttamasta pois tällaisilta asuinseuduilta,
- H. ottaa huomioon, että romanien keskimääräinen työttömyysaste on aivan liian korkea, ja katsoo, ettei tätä voida hyväksyä vaan työllistymisen helpottamiseksi on ryhdyttävä erityistoimiin; painottaa, että Euroopan työmarkkinat ja koko eurooppalainen yhteiskunta hyötyisivät suuresti romanien osallistumisesta työmarkkinoille,
- I. toteaa EU:n tarjoavan erilaisia mekanismeja ja välineitä, joiden avulla voidaan parantaa romanien mahdollisuuksia saada korkeatasoista opetusta sekä heidän työllisyyttään, asumistaan ja terveyttään erityisesti sosiaalista osallistamista koskevan politiikan, aluepolitiikan ja työllisyyspolitiikan alalla,

- J. toteaa, että romaniyhteisöjen sosiaalinen osallistaminen on edelleen tavoite, joka on saavutettava, ja että EU:n välineitä on käytettävä niin, että asiassa saadaan aikaan tehokas ja näkyvä muutos,
- K. tunnustaa, että on tarpeen varmistaa, että romanit todella osallistuvat poliittiseen elämään ja etenkin sellaisten päätösten tekemiseen, jotka vaikuttavat romanien elämään ja hyvinvointiin,
- L. ottaa huomioon, että romanivastaisuus ja romanien pelko ovat edelleen yleisiä Euroopassa ja että niitä edistävät ja käyttävät hyväkseen ääriyhmät, mikä voi kulminoitua rasistisiin hyökkäyksiin, vihanlietsontaan, fyysiseen väkivaltaan, laittomiin häätöihin ja poliisin ahdisteluun,
- M. ottaa huomioon, että useimmat romaninaiset kokevat kaksinkertaista syrjintää, kun heitä syrjitään sekä romaneina että naisina,
- N. katsoo, että romanien kansanmurha (porajmos) on myönnettävä täysin ottaen huomioon vakavat rikokset, joihin natsit syyllistyivät tuhotakseen fyysisesti Euroopan romanit aivan kuten juutalaiset ja muut kohteeksi joutuneet ryhmät,
1. tuomitsee jyrkästi ja yksiselitteisesti kaikenlaisen romaneihin ja muihin "mustalaisiksi" leimattuihin ihmisiin kohdistetun rasismin ja syrjinnän;
 2. pitää myönteisinä 14. joulukuuta 2007 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajavaltion päätelmiä, joiden mukaan Eurooppa-neuvosto on "tietoinen romanien aivan erityisestä tilanteesta koko unionissa" ja "pyytää jäsenvaltioita ja unionia parantamaan kaikin keinoin romanien integroitumista" sekä "pyytää tätä varten komissiota tutkimaan nykyisiä politiikkoja ja ohjauskeinoja ja raportoimaan neuvostolle edistymisestä vuoden 2008 kesäkuun loppuun mennessä";
 3. katsoo, että unioni ja jäsenvaltiot ovat yhdessä velvollisia edistämään romanien osallistamista ja puolustamaan heille EU-kansalaisina kuuluvia perusoikeuksia sekä lisäämään pikaisesti ponnistelujaan näkyvien tulosten saamiseksi tällä alalla; kehottaa jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä tukemaan toimia, joita tarvitaan asianmukaisen sosiaalisen ja poliittisen ympäristön luomiseksi romanien sosiaalisen osallistamisen varmistamiseksi;
 4. kehottaa Euroopan unionin uutta perusoikeusvirastoa asettamaan romanivastaisuuden työohjelmansa tärkeimpien kysymysten joukkoon;
 5. vahvistaa EU:n tärkeän roolin vastustettaessa romanien syrjintää, joka on usein rakenteellista ja joka siksi edellyttää kattavaa lähestymistapaa EU:n tasolla, mutta myöntää samalla, että olennaiset toimivaltuudet ja suurin vastuu, jotka liittyvät poliittiseen tahtoon, aikaan ja resursseihin romanien suojelussa, heidän asemansa parantamisessa ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa edistämässä, kuuluvat jäsenvaltioille;
 6. kehottaa komissiota laatimaan romanien osallistamista koskevan unionin puitestategian, jonka tavoitteena on tarjota johdonmukainen politiikka EU:n tasolla romanien sosiaalisen osallistamisen alalla, ja vaatii komissiota laatimaan samanaikaisesti kattavan romanien

osallistamista koskevan yhteisön toimintaohjelman, jonka avulla annettaisiin rahallista tukea romanien osallistamista koskevan unionin puitestrategian tavoitteen toteuttamiselle;

7. kehottaa komissiota perustamaan romaniyksikön koordinoimaan romanien osallistamista koskevan unionin puitestrategian toteutusta, edistämään jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, koordinoimaan jäsenvaltioiden yhteisiä toimia ja takaamaan romanikysymysten valtavirtaistamisen kaikissa asianomaisissa elimissä;
8. pitää myönteisinä komission esittämiä aloitteita sekä ilmoitusta tiedonannosta syrjinnäntorjuntastrategian tarkistamisesta, tulevaa vihreää kirjaa maahanmuuttajataustaisten tai epäedullisessa asemassa olevaan vähemmistöön kuuluvien lasten kouluopetuksesta ja aikomusta toteuttaa lisätoimia direktiivin 2004/43/EY täytäntöönpanon varmistamiseksi; pitää erittäin myönteisenä ehdotusta korkean tason romanifoorumin asettamisesta kehittämään tehokkaita toimintalinjoja romanikysymysten käsittelyyn;
9. kehottaa komissiota tutkimaan mahdollisuuksia vahvistaa koulutukseen liittyvän syrjinnän vastaista lainsäädäntöä niin, että keskitytään erottelun poistamiseen, ja raportoimaan parlamentille havainnoistaan vuoden kuluessa tämän päätöslauselman hyväksymisestä; toistaa, että laadukkaan opetuksen yhtäläisen saannin tulee olla prioriteettina romaneja koskevassa unionin strategiassa; kehottaa komissiota kaksinkertaistamaan ponnistuksensa sellaisten toimien rahoittamiseksi ja tukemiseksi jäsenvaltioissa, joilla romanilapset pyritään saamaan valtaväestön kanssa saman koulutuksen piiriin jo varhaisessa iässä; kehottaa komissiota tukemaan ohjelmia, joilla edistetään romaneja koskevia positiivisia toimia keskiasteen opetuksessa ja korkeakouluopetuksessa, mukaan lukien ammatillinen koulutus, aikuisopetus, elinikäinen oppiminen ja yliopisto-opetus; kehottaa komissiota tukemaan muita ohjelmia, jotka antavat erottelun poistamista koskevia myönteisiä ja toimivia malleja;
10. kehottaa komissiota tukemaan romanien integroitumista työmarkkinoille toimilla, jotka käsittävät rahallisen tuen koulutukselle ja uudelleenopetukselle, toimenpiteillä, joilla edistetään positiivisia toimia työmarkkinoilla, syrjinnän vastaisten lakien tiukalla täytäntöönpanolla työllisyyden alalla sekä toimilla, joilla edistetään romanien itsetyöllistymistä samoin kuin pieniä romaniyrityksiä;
11. kehottaa komissiota harkitsemaan korkean tason asiantuntijaryhmän vuoden 2007 raportin mukaisesti mahdollisuutta mikroluottojärjestelmään, jotta kannustettaisiin pienyritysten käynnistämistä ja korvattaisiin koronkiskontakäytäntö, joka lamauttaa monia heikommassa asemassa olevia yhteisöjä;
12. kehottaa neuvostoa, komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan järjestelmiin kuuluvia kansallisia ohjelmia, joilla pyritään parantamaan romaniyhteisöjen terveystilannetta; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita lopettamaan viipymättä ja korjaamaan riittävässä määrin tiettyjen romaniyhteisöjen järjestelmällisen sulkemisen terveydenhuollon ulkopuolelle niin, että huomioon otetaan eristyneillä maantieteellisillä alueilla asuvat yhteisöt mutta ei pelkästään niitä, ja terveydenhoitojärjestelmään liittyvät äärimmäiset ihmisoikeusloukkaukset, joita on tapahtunut tai tapahtuu, mukaan lukien rotuerottelu terveysalan laitoksissa ja romaninaisten pakkosterilointi;
13. kehottaa komissiota hyödyntämään pohjana jo olemassa olevia myönteisiä malleja, joiden

RC\705436FI.doc

PE401.031v01-00}

PE401.032v01-00}

PE401.033v01-00}

PE401.034v01-00}

PE401.036v01-00} RC1

avulla tuetaan ohjelmia vakavia sosiaalisia, ympäristöllisiä ja terveydellisiä riskejä aiheuttavien romanislummien poistamiseksi jäsenvaltioissa, joissa niitä on, ja tuetaan muita ohjelmia, jotka antavat romaneille ja romanisiirtolaisille myönteisiä ja toimivia asumismalleja;

14. kehottaa komissiota ja neuvostoa yhdenmukaistamaan EU:n romanipolitiikkaa romanien integraation vuosikymmen -ohjelman kanssa ja hyödyntämään olemassa olevia aloitteita, kuten romanien koulutusrahastoa, Etyjin romaneja koskevaa toimintasuunnitelmaa ja Euroopan neuvoston suosituksia, niiden tätä alaa koskevien toimien tehokkuuden parantamiseksi;
15. korostaa, että on tärkeää ottaa paikallisviranomaiset mukaan varmistamaan romanien sosiaalisen osallistamisen edistämiseksi ja syrjinnän torjumiseksi toteutettavien toimien tehokkuus;
16. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan romaniyhteisön mukaan perustasolla romanien mahdollisuuksien parantamiseksi, jotta romanit voisivat hyötyä täysin EU:n tarjoamista kannustimista, joilla pyritään edistämään heidän oikeuksiaan ja yhteisöjensä osallisuutta koulutuksen, työn ja kansalaisten osallistumisen aloilla, koska onnistunut integraatio edellyttää alhaalta ylös -lähestymistapaa ja yhteistä vastuuta; korostaa romanien inhimillisten resurssien ja ammatillisten valmiuksien kehittämisen merkitystä, jotta edistettäisiin romanien osallistumista julkiseen hallintoon kaikilla tasoilla, mukaan lukien EU:n toimielimet;
17. palauttaa mieliin, että kaikki ehdokasvaltiot ovat neuvottelu- ja liittymisprosessissa sitoutuneet parantamaan romaniyhteisöjen integroitumista ja edistämään romanien oikeuksia koulutukseen, työhön, terveydenhuoltoon ja asumiseen; kehottaa komissiota arvioimaan sitoumusten täyttämistä ja romanien nykyasemaa kaikissa jäsenvaltioissa;
18. kehottaa komissiota ja asianomaisia viranomaisia ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimiin, jotta Letyssä (Tšekin tasavallassa) entisen keskitysleirin alueella sijaitseva siiankasvatustilasto lakkautetaan ja sen tilalle pystytetään muistomerkki vainon uhrien kunniaksi;
19. katsoo, että Euroopan parlamentin olisi perehdyttävä yksityiskohtaisemmin romanien osallistamista koskevien EU:n poliittisten haasteiden eri näkökohtiin;
20. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle ja Etyjille.